EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 9.8.2022
COM(2022) 391 final

2022/0233 (NLE)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om vejledende principper for vidensudnyttelse

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

I 2008 udsendte Kommissionen en henstilling om forvaltning af intellektuel ejendom (IP) ved vidensoverførsel og om en kodeks for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner, (K(2008) 1329). Virkeligheden for forskning og innovation (FoI) har ændret sig betydeligt siden 2008 med hensyn til aktører og kompleksitet såvel som med hensyn til globale udfordringer. Også covid-19-pandemien har demonstreret et presserende behov for at bruge og nyttiggøre den FoI-viden, der skabes i den Europæiske Union. Dette kræver, at de politiske beslutningstagere fastsætter nye mål og giver ajourført vejledning om vidensudnyttelse.

De vejledende principper for vidensudnyttelse vil erstatte Kommissionens henstilling fra 2008 ved at fokusere på at maksimere afkastet af FoI-investeringerne ud over almindelig vidensoverførsel. God vidensudnyttelse udnytter flere forskellige kanaler[1] og inddrager alle aktører i FoI-økosystemet og deres vidensaktiver. De vejledende principper vil også bidrage til at mindske forskellene i vidensudnyttelse på tværs af medlemsstaterne og sikre, at borgerne i alle medlemsstater bedre kan drage fordel af FoI-resultaterne.

Kommissionens meddelelse fra 2020 om "Et nyt EFR for forskning og innovation"[2] danner grundlaget for udviklingen og ajourføringen af de vejledende principper for vidensudnyttelse og en adfærdskodeks for intelligent anvendelse af intellektuelle ejendomsrettigheder inden udgangen af 2022. I Rådets henstilling af 26. november 2021 "om en pagt for forskning og innovation i Europa"[3] peges der på vidensudnyttelse som et af de prioriterede områder for en fælles indsats til støtte for det europæiske forskningsrum (EFR).

I Rådets konklusioner om den fremtidige styring af det europæiske forskningsrum, der blev vedtaget den 26. november 2021[4], godkendes politikdagsordenen for EFR for 2022-2024 Politikdagsorden for EFR omfatter "Opgradere EU's vejledning med henblik på en bedre udnyttelse af viden" som EFR-tiltag 7. Det første resultat af dette er at "udarbejde og godkende vejledende principper for udnyttelse af viden".

De vejledende principper for vidensudnyttelse vil blive yderligere understøttet af to adfærdskodekser, der giver aktørerne i FoI-økosystemet mere detaljeret vejledning om gennemførelsen af visse aspekter af vidensudnyttelse. EFR-tiltag 7 omfatter "en adfærdskodeks for intelligent anvendelse af intellektuel ejendom" og "en adfærdskodeks for forskere om standardisering".

De vejledende principper bygger på den fælles oprettelse af EFR-forummets undergruppe om vidensudnyttelse, der er nedsat af Kommissionens uformelle ekspertgruppe om EFR-forummet for omstilling.

---

1 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "Research & innovation valorisation channels and tools: boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions", Publikationskontoret, 2020. (foreligger ikke på dansk).

2 COM(2020) 628 final.

3 Rådets henstilling (EU) 2021/2122 af 26. november 2021 om en pagt for forskning og innovation i Europa, EUT L 431 af 2.12.2021, s. 1.

4 Rådets dokument 14308/21.

Det nuværende forslag til Rådets henstilling vil gøre det muligt at vedtage en fælles linje for politiske principper og foranstaltninger med henblik på at forbedre udnyttelsen af viden i EU uden at pålægge juridisk bindende bestemmelser.

De vejledende principper for vidensudnyttelse vil støtte EU's ajourførte industristrategi[5] og EU's handlingsplan for intellektuel ejendomsret[6] ved at øge forskningssamfundets bevidsthed om betydningen af IP-forvaltning, fremme effektiv anvendelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og sikre lettere adgang til og deling af IP-beskyttede aktiver. De vil også støtte initiativerne i den europæiske grønne pagt og styrke forbindelsen mellem forskning og standardisering i overensstemmelse med EU's standardiseringsstrategi[7]. I tråd med Kommissionens meddelelse om en ny europæisk innovationsdagsorden[8] vil de vejledende principper også bidrage til at mobilisere Europas forskelligartede talenter, intellektuelle aktiver og industrielle kapaciteter. De vil også bidrage til en bedre udnyttelse af viden på universiteterne og sætte fokus på kreative færdigheder og iværksætterfærdigheder, hvilket vil støtte den europæiske strategi for universiteter[9], det europæiske uddannelsesområde[10] og den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed[11]. Desuden er de vejledende principper i overensstemmelse med Rådets konklusioner om evaluering af forskning og gennemførelse af åben videnskab, der blev vedtaget den 10. juni 2022[12], hvori det foreslås, at udviklingen af forskningsvurderingssystemerne i Europa bør tage hensyn til vidensudnyttelse. Endelig vil de vejledende principper styrke FoI-systemernes kapacitet til at støtte evidensbaseret politikudformning, offentlige forvaltninger[13] og bedre regulering[14].

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Retsgrundlaget for dette initiativ er artikel 182, stk. 5, og artikel 292, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). I overensstemmelse med artikel 292 i TEUF kan Rådet vedtage henstillinger, og det træffer afgørelse på forslag af Kommissionen i alle de tilfælde, hvor det i henhold til traktaterne skal vedtage retsakter på forslag af Kommissionen.

I henhold til artikel 182, stk. 5, kan aktiviteterne i det flerårige rammeprogram suppleres ved at give Europa-Parlamentet og Rådet mulighed for efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg at fastsætte de foranstaltninger, der er nødvendige til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

I henhold til artikel 179 i TEUF har Unionen som mål at styrke sit videnskabelige og teknologiske grundlag ved gennemførelse af et europæisk forskningsrum med fri

5 COM(2020) 102 final og COM(2021) 350 final.
6 COM(2020) 760 final.
7 COM(2022) 31 final.
8 COM(2022) 332 final.
9 COM(2022) 16 final.
10 COM(2020) 625 final.
11 COM(2020) 274 final.
12 Rådets dokument 10126/22.
13 SWD(2021) 101 final.
14 COM(2021) 219 final.

bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden, at fremme udviklingen af sin konkurrenceevne, herunder industriens konkurrenceevne, samt at fremme alle de forskningsaktiviteter, der skønnes nødvendige i medfør af andre kapitler i traktaterne. I henhold til artikel 180 i TEUF skal Unionen gennemføre en række aktiviteter, der supplerer de aktiviteter, der gennemføres i medlemsstaterne. Disse omfatter fremme af samarbejde med og mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter samt formidling og optimering af resultaterne af aktiviteter inden for forskning samt udvikling og demonstration af teknologier.

I henhold til artikel 181 i TEUF samordner Unionen og medlemsstaterne deres indsats inden for forskning og teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og Unionens politik. Kommissionen kan i nært samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert initiativ, der kan bidrage til at fremme denne samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

Formålet med de vejledende principper for vidensudnyttelse er at vedtage en fælles linje for politiske principper og foranstaltninger for nationale, regionale og lokale beslutningstagere med henblik på at forbedre udnyttelsen af viden. Gennemførelsen af de vejledende principper vil sikre, at data, forskningsresultater og innovation omsættes effektivt til bæredygtige produkter, processer, tjenester og politikker, der har samfundsøkonomisk værdi og er til gavn for samfundet. Det foreslåede initiativ er i overensstemmelse med artikel 179 og 181 i TEUF, der giver EU den overordnede kompetence til at støtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes indsats inden for forskning og teknologisk udvikling. Ved at lægge vægt på bevidstgørelse, udveksling af bedste praksis og peerlæring om de centrale aspekter af vidensudnyttelse vil dette forslag til Rådets henstilling forbedre værdiskabelsen fra FoI-resultater på tværs af medlemsstaterne uden at pålægge juridisk bindende bestemmelser.

Høringer af medlemsstaterne (inden for rammerne af EFR-forummet for omstilling, der blev oprettet som en uformel ekspertgruppe i Kommissionen) og interessenter har også vist, at der er behov for at ajourføre Kommissionens henstilling fra 2008 om forvaltning af intellektuel ejendom i forbindelse med vidensoverførsel for at skabe en kulturel ændring væk fra den traditionelle forestilling om vidensoverførsel hen mod nyttiggørelsen af intellektuelle aktiver, der genereres af en bred vifte af FoI-aktiviteter, og som i stigende grad involverer medskabelse på tværs af forskellige typer aktører og FoI-økosystemer.

Rådets henstilling vil skabe merværdi i politikudformningen ved at gøre de vejledende principper mere synlige i medlemsstaterne og over for interessenterne. Dette vil underbygge EU's holdning, der sigter mod at forskningsresultater og innovation skal give større socioøkonomisk gevinst.

- **Proportionalitetsprincippet**

De foreslåede foranstaltninger står i et rimeligt forhold til de tilstræbte mål. Forslaget bidrager til at opfylde målene for det nye europæiske forskningsrum. Det supplerer medlemsstaternes bestræbelser på at udnytte viden. Forslaget respekterer medlemsstaternes praksis og rummer mulighed for en nuanceret tilgang, der afspejler medlemsstaternes forskellige økonomiske, finansielle og sociale omstændigheder samt deres forskellige forskningssystemer og respektive institutioner og organisationer. Det anerkender også, at forskellige nationale, regionale eller lokale forhold kan føre til forskelle i gennemførelsen af den foreslåede henstilling.

Hverken indholdet eller formen af dette forslag til Rådets henstilling går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå de tilstræbte mål, i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union. Medlemsstaternes tilsagn vil ikke være bindende, og hver medlemsstat kan frit vælge den tilgang, de ønsker at følge.

- **Valg af retsakt**

Kommissionens henstilling fra 2008 om forvaltning af intellektuel ejendomsret i forbindelse med vidensoverførsel var en afgørende ændring for mange offentligt finansierede producenter af viden. En undersøgelse, der blev offentliggjort i 2013[15], viste, at i næsten alle de lande (92 %), der var involveret i undersøgelsen, støttede de nationale og regionale myndigheder udviklingen af kapacitet og færdigheder til vidensoverførsel på universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner. Nogle medlemsstater har foretaget strategiske investeringer i infrastrukturer og tjenester til vidensoverførsel, såsom teknologioverførselskontorer og andre formidlere, og nogle har gennemført IP-specifikke politikker, som f.eks. Irlands "National IP Protocol". På trods af disse resultater halter EU stadig bagefter sine globale konkurrenter med hensyn til at konvertere forskning til innovation[16], og udbredelsen af viden er fortsat usammenhængende inden for EU[17]. Digitalisering, åben videnskab og åben innovation har medført drastiske ændringer af det økosystem, som aktørerne inden for forskning og innovation opererer i, og EU er nødt til at tilpasse sig.

Bedre overførsel og udnyttelse af viden i EU blev udpeget som en stor udfordring i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene fra 2020, der ledsager Kommissionens meddelelse "Et nyt EFR for forskning og innovation"[18]. Vi har brug for en omfattende europæisk udnyttelsesstrategi, der udstikker retningslinjer og målsætninger og giver vejledning om forvaltning af relationer inden for FoI for at fremme samarbejder om udnyttelse, herunder rådgivning om forvaltning og anvendelse af intellektuel ejendom. Der skal tages hensyn til de mere komplekse FoI-økosystemer og der skal inddrages en bredere vifte af interessenter og aktører for at sikre dynamisk vidensdeling.

De tidligere vejledende principper fra 2008 blev vedtaget som en henstilling fra Kommissionen. Det valgte instrument for de nye vejledende principper er en henstilling fra Rådet på grund af den politiske kontekst, navnlig behovet for bedre værdiskabelse og for at øge de samfundsmæssige og økonomiske virkninger af FoI som anført i Rådets henstilling "om en pagt for forskning og innovation i Europa". Dette vil gøre medlemsstaterne til medindehavere af principperne, øge synligheden og tilskynde EU til at indtage den holdning, at forskningsresultater og innovation skal medføre større socioøkonomisk værdi uden at indføre juridisk bindende bestemmelser.

---

15 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, Barjak, F., Perrett, P., Es-Sadki, N., et al., "Knowledge transfer study 2010-2012 : final report", Publikationskontoret, 2014.

16 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "Science, research and innovation performance of the EU, 2020 : 11 recommendations for a fair, green and digital Europe", Publikationskontoret, 2021.

17 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "ERA progress report 2018 : the European Research Area : advancing together the Europe of research and innovation", Publikationskontoret, 2019.

18 SWD(2020) 214 final.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Høringer af interesserede parter**

De interesserede parters synspunkter er blevet indsamlet ved flere lejligheder. Det foreliggende forslag er blevet udarbejdet sammen med medlemsstaterne i EFR-forummet for omstilling (oprettet som en uformel ekspertgruppe i Kommissionen), navnlig i forummets undergruppe om vidensudnyttelse, som havde den specifikke opgave og den nødvendige ekspertise til at rådgive Kommissionen om udarbejdelsen af vejledende principper for vidensudnyttelse. Mellem april og maj 2021 blev der gennemført en spørgeundersøgelse om vejledende principper for vidensudnyttelse, der var rettet til medlemsstaterne og landene i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde for at indsamle feedback om status for og virkningen af Kommissionens henstilling fra 2008 om forvaltning af intellektuel ejendom ved vidensoverførsel. Mellem juli og september 2021 blev der desuden gennemført en offentlig høring om de vejledende principper for vidensudnyttelse for at indhente synspunkter fra en bred vifte af interessenter[19].

Resultaterne af disse høringer viser tydeligt, at der er behov for en ajourføring for at fremme en kulturel ændring, idet man bevæger sig fra det traditionelle begreb vidensoverførsel til nyttiggørelse af intellektuelle aktiver, der genereres af en bred vifte af FoI-aktiviteter, der indebærer øget medskabelse på tværs af forskellige typer aktører og FoI-økosystemer. I forhold til Kommissionens henstilling fra 2008 bør anvendelsesområdet udvides fra universiteter og offentlige forskningsinstitutioner til en bredere vifte af aktører såsom individuelle forskere, innovatorer og virksomheder af alle størrelser, offentlige forvaltninger og civilsamfundet. Øget medskabelse og deling af forskningsresultater kræver, at der tages tidlig hånd om kontrollen med og ejerskabet af alle former for intellektuelle aktiver på alle trin i forsknings- og innovationsprocessen.

Relevante interessenter og paraplyorganisationer blev opfordret til at dele deres synspunkter på EFR-interessentmødet den 16. marts 2022. Dette forslag tager hensyn til disse synspunkter.

- **Konsekvensanalyse**

Dette forslag kræver ikke en konsekvensanalyse, og der er derfor ikke blevet foretaget nogen konsekvensanalyse. Som et tiltag, der er defineret i Kommissionens meddelelse "Et nyt EFR for forskning og innovation", trækker forslaget imidlertid meget på det analytiske arbejde og den dokumentation, der understøtter det nye europæiske forskningsrum (arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene fra 2020, der ledsager Kommissionens meddelelse "Et nyt EFR for forskning og innovation"). Konklusionen er, at private og offentlige aktører har udviklet mange strategier, instrumenter og foranstaltninger på EU-plan, nationalt og regionalt plan for at forbedre vidensoverførsel og -udnyttelse. Ikke desto mindre kræver en mere effektiv politik for vidensudnyttelse, at der tages skridt i retning af en mere holistisk tilgang, der kan omsætte viden til værdi og FoI-resultater til bæredygtige løsninger, som har økonomisk værdi og er til gavn for samfundet.

[19] Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, Eerola, I., "Stakeholder consultation on the guiding principles for knowledge valorisation : report of the results", Publikationskontoret, 2021.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Ikke relevant.

5. ANDRE FORHOLD

Det nuværende forslag vil som led i EFR-handlingsplanen være underlagt den deri fastsatte relevante overvågnings-, evaluerings- og rapporteringsmekanisme.

2022/0233 (NLE)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om vejledende principper for vidensudnyttelse

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, første og andet punktum,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Den 10. april 2008 vedtog Kommissionen en henstilling om forvaltning af intellektuel ejendom (IP) ved vidensoverførsel og om en kodeks for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner[20]. Rådet hilste henstillingen og adfærdskodeksen velkommen og støttede den i sin resolution af 30. maj 2008[21]. Henstillingen og adfærdskodeksen gav tilsammen et skub til mange offentligt finansierede producenter af viden. Nogle medlemsstater har foretaget strategiske investeringer i infrastrukturer og tjenester til vidensoverførsel, såsom teknologioverførselskontorer og andre formidlere, og nogle har gennemført IP-specifikke politikker, som f.eks. Irlands "National IP Protocol". Yderligere aktiviteter til fremme af vidensoverførsel på EU-plan er blevet udviklet som led i Innovation i EU (2010)[22].

(2) I Rådets konklusioner om fremskyndelse af udveksling af viden i EU, der blev vedtaget den 29. maj 2018[23], konkluderes det, at EU skal gøre fuld brug af den relevante videnskabelige og teknologiske viden, det producerer, og sikre en mere effektiv overførsel af resultater af FoI-projekter til samfundet og industrien for at maksimere virkningen af FoI-investeringer. Det opfordrer også medlemsstaterne til øge bestræbelserne på at undersøge og dele bedste praksis om vidensoverførsel og opfordrer Kommissionen til at udarbejde og gennemføre en strategi for formidling og udnyttelse for yderligere at øge tilgængeligheden og brugen af FoI-projektresultater og fremskynde deres potentielle anvendelse.

(3) Kommissionens meddelelse "Et nyt EFR for forskning og innovation", der blev vedtaget den 30. september 2020[24], omfatter styrkelse af innovationsøkosystemer med henblik på udbredelse og udnyttelse af viden som et af de vigtigste mål for det nye EFR og et tiltag med henblik på at "ajourføre og udvikle vejledende principper for udnyttelse af viden og en adfærdskodeks for intelligent udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder".

---

20 K(2008) 1329.

21 Rådets resolution om forvaltning af intellektuel ejendom ved vidensoverførsel og om en kodeks for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner, 10323/08.

22 COM(2010) 546 final.

23 Rådets dokument 9507/18.

24 COM(2020) 628 final.

(4) I "En ny industristrategi for Europa"[25] og ajourføringen heraf fra 2021 understreges betydningen af IP-forvaltning, navnlig for at øge forskersamfundets bevidsthed om intellektuel ejendomsret, og bebudede en strategi for standardisering for at støtte en mere assertiv holdning til EU's interesser. Blandt de vigtigste prioriteter i EU's handlingsplan for intellektuel ejendom[26] er "tilskyndelse til en effektiv anvendelse og udbredelse af intellektuel ejendom" samt "lettere adgang til og deling af IP-beskyttede aktiver".

(5) Med EU-strategien for standardisering[27] understreges betydningen af at øge den strategiske bevidsthed om standardisering blandt forskere og at inddrage forsknings- og innovationssamfundet tidligt i standardisering som et middel til at udvikle relevant ekspertise og relevante færdigheder. Det fremgår også af strategien, at Kommissionen senest medio 2022 vil udvikle en adfærdskodeks for forskere om standardisering for at styrke forbindelsen mellem standardisering og FoI.

(6) Rådets konklusioner om det nye europæiske forskningsrum, der blev vedtaget den 1. december 2020[28], udtrykte tilfredshed med Kommissionens initiativ om at gennemgå henstillingen fra 2008 om forvaltning af intellektuel ejendom ved vidensoverførsel og om en kodeks i overensstemmelse med den nye industristrategi for Europa.

(7) I Rådets henstilling om en pagt for forskning og innovation i Europa, der blev vedtaget den 26. november 2021[29] peges der på vidensudnyttelse som et af de prioriterede områder for en fælles indsats til støtte for EFR. Pagten anerkender også værdiskabelse og de samfundsmæssige og økonomiske virkninger som dele af det sæt af fælles værdier og principper for FoI i Unionen, som medlemsstaterne bør tage hensyn til ved udviklingen af deres FoI-systemer.

(8) Politikdagsordenen for EFR for 2022-2024, der er knyttet som bilag til Rådets konklusioner af 26. november 2021 om den fremtidige styring af det europæiske forskningsrum[30], omfatter et tiltag, der skal "opgradere EU's vejledning med henblik på en bedre udnyttelse af viden". Det første resultat af det bliver at "udarbejde og godkende vejledende principper for udnyttelse af viden". Tiltaget omfatter også udvikling af en adfærdskodeks for intelligent udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og en adfærdskodeks for forskere om standardisering med henblik på at give mere detaljeret vejledning i, hvordan visse aspekter af vidensudnyttelse skal gennemføres.

(9) Åben videnskab[31] som arbejdsmetode er standarden under EU's rammeprogrammer for forskning og innovation og udgør et prioriteret område for fælles indsats i politikdagsordenen for EFR for 2022-2024. I Kommissionens henstilling om adgang til og bevaring af videnskabelig information[32] opfordres medlemsstaterne til at fastlægge og gennemføre klare politikker for formidling af og fri adgang til

---

25 COM(2020) 102 final og COM(2021) 350 final.

26 COM(2020) 760 final.

27 COM(2022) 31 final.

28 Rådets dokument 13567/20.

29 Rådets henstilling (EU) 2021/2122 af 26. november 2021 om en pagt for forskning og innovation i Europa, EUT L 431 af 2.12.2021, s. 1.

30 Rådets dokument 14308/21.

31 Åben videnskab er en tilgang til den videnskabelige proces, der er baseret på åbent samarbejde, værktøjer og formidling af viden som defineret i forordning (EU) 2021/695 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 15).

32 Kommissionens henstilling (EU) 2018/790 (EUT L 134 af 31.5.2018, s. 12).

videnskabelige publikationer og for forvaltning af forskningsdata, navnlig gennem den åbne europæiske forskningscloud. I den endelige rapport fra politikplatformen for åben videnskab[33] nævnes øget bevidsthed om værdien af IP og forvaltningen af IP-aktiver blandt de elementer, som et fælles forskningssystem for innovation skal omfatte. I Rådets konklusioner om evaluering af forskning og gennemførelse af åben videnskab, der blev vedtaget den 10. juni 2022[34], foreslås det, at udviklingen af forskningsvurderingssystemerne i Europa bør tage hensyn til videnudnyttelse.

(10) I Kommissionens meddelelse "En europæisk strategi for data", der blev vedtaget den 19. februar 2020[35], opfordres der indtrængende til at gribe den mulighed, som data giver med hensyn til social og økonomisk velstand, og at dette potentiale bør udnyttes til at tage hånd om den enkeltes behov og derved skabe værdi for økonomien og samfundet. Datadrevet innovation vil medføre enorme fordele for borgerne, f.eks. gennem forbedret personaliseret medicin, ny mobilitet og gennem bidraget til den europæiske grønne pagt.

(11) I meddelelsen fra Kommissionen "Bedre regulering: sammen om bedre lovgivning", der blev vedtaget den 29. april 2021[36], understreges det, at videnskabelig dokumentation er en af hjørnestenene i bedre regulering, da den er afgørende for en nøjagtig beskrivelse af problemet, en reel forståelse af årsagerne og en deraf følgende interventionslogik og for en evaluering af virkningen. Forskning af høj kvalitet kan ikke udføres fra den ene dag til den anden, så vi skal blive bedre til at forudse og koordinere behovet for relevant dokumentation, så den er tilgængelig, når vi har brug for den. Det indebærer også, at forskersamfundet i højere grad skal mobiliseres og inddrages i lovgivningsprocessen.

(12) Fremme af tværgående kompetencer såsom iværksætteri, kreativitet, kritisk tænkning og borgerengagement er blandt målene i Kommissionens meddelelser "om etablering af det europæiske uddannelsesområde inden 2025"[37], "om en europæisk strategi for universiteter"[38] og "Den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed"[39]. Strategirammen for det europæiske uddannelsesområde fremmer samarbejde og peerlæring mellem medlemsstaterne og centrale interessenter, f.eks. i form af arbejdsgrupper.

(13) Forsknings- og innovationsøkosystemet har ændret sig radikalt siden Kommissionens henstilling fra 2008 om forvaltning af intellektuel ejendom i forbindelse med vidensoverførsel. Der er behov for en ajourføring for at fokusere på udnyttelse af alle vidensaktiver, der genereres af forskellige typer aktører i et dynamisk forsknings- og innovationsøkosystem. Nye udfordringer skal tackles, f.eks. de stadig mere komplekse værdikæder for viden, nye markedsmuligheder som følge af fremspirende teknologier, nye former for den akademiske verdens samarbejde med erhvervslivet og den

---

33 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, Mendez, E., "Progress on open science: towards a shared research knowledge system : final report of the open science policy platform" , Lawrence, R.(red.), Publikationskontoret, 2020.

34 Rådets dokument 10126/22.

35 COM(2020) 66 final.

36 COM(2021) 219 final.

37 COM(2020) 625 final.

38 COM(2022) 16 final.

39 COM(2020) 274 final.

offentlige sektor, inddragelse af borgerne samt gensidighed i forvaltningen af intellektuelle aktiver i forbindelse med internationalt FoI-samarbejde.

(14) Mangfoldigheden af kanaler og værktøjer til vidensudnyttelse[40] bør afspejles for at fremme bæredygtighed, social og politisk innovation og tilskynde til tværfagligt samarbejde, der rækker ud over de teknologiske områder, og inddrager fagområder som samfundsvidenskab, humaniora og kunst, f.eks. ved at se på de indbyrdes forbindelser mellem miljøpolitikker og sociale eller økonomiske politikker.

(15) Formålet med de vejledende principper for vidensudnyttelse er at vedtage en fælles linje for foranstaltninger og politiske initiativer med henblik på at forbedre udnyttelsen af viden i EU —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

VEJLEDENDE PRINCIPPER FOR VIDENSUDNYTTELSE

SAMMENHÆNG OG ANVENDELSESOMRÅDE

I 2008 udsendte Europa-Kommissionen en henstilling om forvaltning af intellektuel ejendom ved vidensoverførsel og om en kodeks for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner. Henstillingen var primært rettet mod offentlige forskningsinstitutioner[41].

Vidensudnyttelse er processen med at skabe social og økonomisk værdi fra viden ved at forbinde forskellige områder og sektorer og omsætte data og forskningsresultater til holdbare produkter og løsninger, der gavner samfundet i form af økonomisk velstand, miljømæssige fordele, fremskridt og bedre politikudformning. Dette fokus på vidensudnyttelse gør det nødvendigt at udvide anvendelsesområdet for henstillingen fra 2008 til at omfatte hele FoI-økosystemet og dets aktører.

Vidensudnyttelse er et paradigmeskift, der omfatter nye aspekter, som er værdiskabende ud fra eksisterende og fremtidig forskning, innovation og viden, herunder implicit viden[42]. Vidensudnyttelse vil medføre fordele for politikudformningen og give anledning til brugen af nye metoder til kontrol og evaluering af forskning og innovation gennem udvikling af indikatorer og måleværktøjer. Det vil påvirke FoI-finansieringen og skabe merværdi for videnskab og forskning og deres resultater. Vidensudnyttelse forudsætter, at aktørerne i FoI-økosystemet og brugerne/modtagerne af viden og innovation alle deltager aktivt med særlig vægt på anvendelse og videreanvendelse af viden til gavn for samfundet. Som sådan er det et

---

40 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "Research & innovation valorisation channels and tools: boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions", Publikationskontoret, 2020 (foreligger ikke på dansk).

41 "Offentlig forskningsinstitution" omfatter både specialiserede teknologiske forskningsinstitutioner og videregående uddannelsesinstitutioner, der udøver forsknings-, udviklings- og forskeruddannelsesaktiviteter med betydelig støtte fra offentlige og halvoffentlige kilder (f.eks. velgørende organisationer og NGO'er), se: https://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/metcalfe_report5.pdf.

42 Implicit viden er enhver viden, der ikke kan kodificeres og videregives som information via dokumentation, videnskabelige artikler, forelæsninger, konferencer eller andre kommunikationskanaler. Overførsel af sådan viden sker mere effektivt mellem personer med en fælles social kontekst og fysisk nærhed, som forklaret i OECD's rapport "Global Competition for Talent: Mobility of the Highly Skilled", s.9 i resuméet.

bredere begreb end formidling, der indebærer, at viden og resultater udbredes og gøres tilgængelige.

Forvaltning af intellektuelle aktiver er afgørende for effektiv vidensudnyttelse. Intellektuelle aktiver omfatter alle resultater eller produkter, der genereres ved FoI-aktiviteter (f.eks. patenter, ophavsrettigheder, varemærker, publikationer, data, knowhow, prototyper, processer, praksis, teknologier, opfindelser, software osv.)[43]. Ved at fokusere på forvaltningen og beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder begrænses mulighederne for værdiskabelse. For fuldt ud at udnytte værdien af de intellektuelle aktiver, der genereres i FoI, skal FoI-organisationerne forvalte intellektuelle aktiver i bred forstand, både dem, der kan beskyttes juridisk (patenter, ophavsrettigheder, varemærker osv.) og andre værdiskabende intellektuelle aktiver. Dette kræver udvikling af forvaltningsstrategier og fremme af specifikke og tværgående færdigheder for at kunne udnytte den fulde værdi af de intellektuelle aktiver, der genereres.

Åbenhed som princip fremmer værdiskabelse[44], og brugen af værktøjer til forvaltning af intellektuelle aktiver kan føre til bedre udnyttelse af resultaterne, bidrage positivt til innovationen og øge den samlede merværdi af videnskabelige resultater[45]. I forbindelse med princippet "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt" er det vigtigt at anerkende, at i både åben videnskab og åben innovation[46] bruger man værktøjerne til forvaltning af intellektuelle aktiver. Den fornuftige anvendelse af forskningsresultater til at skabe socioøkonomiske fordele vil også øge den videnskabelige forsknings samlede værdi og betydning for samfundet.

Iværksætterpraksis, -processer og -færdigheder, herunder dem, der fremmer inddragelsen af borgerne, civilsamfundet og de politiske beslutningstagere, er nødvendige elementer i vellykkede initiativer til udnyttelse af viden. At omsætte viden til ny værdi, uanset om der er tale om trinvise eller disruptive innovationer, evidensbaseret politikudformning eller borgernes velfærd, kræver en proaktiv iværksætterånd og en medskabende tværsektoriel kultur kombineret med en iværksætterindsats i nogle eller alle faser af vidensudnyttelsen. På denne måde ville udnyttelsesprocessen kunne inspirere til justeringer af uddannelsessystemerne, så de i højere grad tager højde for de færdigheder, kompetencer og holdninger, der vil føre til større kreativitet og samfundsmæssig værdiskabelse. Udvikling og anvendelse af iværksætter-, inddragelses- og samarbejdsorienterede tilgange er derfor afgørende for en effektiv vidensudnyttelse.

Iværksætteri[47] bygger på eksperimentel opdagelse, fælles kreativitet på tværs af afdelinger og et porteføljе af mange komplementære kompetencer. Disse processer og metoder kræver socialt entreprenørskab og de dermed forbundne færdigheder og kapaciteter, der sikrer sociale

---

43 Hvor det er relevant, kan intellektuelle aktiver også omfatte resultater og produkter, der genereres fra undervisningsaktiviteter.

44 OECD, "Making Open Science a Reality", OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 25, OECD Publishing, Paris, 2015.

45 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "Open science and intellectual property rights: How can they better interact? :state of the art and reflections:executive summary, 2022.

46 Den grundlæggende forudsætning for åben innovation er, at innovationsprocessen er tilgængelig for alle aktører, hvorved viden kan cirkulere friere og kan omsættes til produkter og tjenester, der skaber nye markeder og fremmer en stærkere iværksætterkultur — Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "Open innovation, open science, open to the world:a vision for Europe, Publikationskontoret, 2016, s.13.

47 Her betragtes iværksætterprocessen som en opdagelsesdrevet metode til at tackle markeds- og samfundsrelaterede udfordringer og muligheder ved eksperimentelt at udvikle og udnytte intellektuelle aktiver til at skabe nye og nyttige værdier (innovationer) for en given gruppe af interessenter.

så vel som kommercielle gevinster fra vidensoverførsel. Anvendelse af den åbne koordinationsmetodes netværk, værktøjer og instrumenter fra det europæiske uddannelsesområdes strategiske ramme vil stimulere vidensudnyttelsen og udviklingen af relaterede færdigheder.

De vejledende principper bør derfor omfatte udvikling, anvendelse og forvaltning af praksis, processer og færdigheder for iværksætteri på alle samfundsniveauer i den private og offentlige sektor, hvor vidensudnyttelse kan spille en rolle. Dette udvidede omfang kræver, at de politiske beslutningstagere tilpasser deres politiske mål og indfører nye tilgange, der er nødvendige for at udnytte viden. Disse vejledende principper har til formål at hjælpe medlemsstaternes politiske beslutningstagere hermed.

De vejledende principper i denne henstilling vedrører derfor politiske initiativer rettet mod alle kategorier af aktører, der er involveret i FoI-aktiviteter, såsom:

- den akademiske verden, universiteter, forsknings- og teknologiorganisationer og andre offentlige forskningsinstitutioner samt akademier og vidensamfund
- civilsamfundsorganisationer, borgersammenslutninger og NGO'er
- private investorer, finansierings- og investeringsorganisationer, herunder fonde og velgørende organisationer
- enkeltpersoner, f.eks. opfindere, forskere, videnskabsfolk og studerende
- erhvervslivet, herunder små og mellemstore virksomheder (SMV'er), nystartede virksomheder, spin-off-virksomheder, vækstvirksomheder og sociale virksomheder
- mellemled (f.eks. fagfolk inden for viden- og teknologioverførsel, inkubatorer, forskerparker, regionale, nationale og europæiske innovationsknudepunkter, IP-eksperter, konsulenter og fagfolk inden for innovationsstøtte, videnskabelige kommunikations- og politikinddragelsesgrupper, politiske og videnskabelige rådgivningsorganisationer, fagfolk inden for inddragelse af borgerne osv.)
- nationale, regionale og lokale myndigheder, politiske beslutningstagere og offentlige og private tjenesteudbydere (f.eks. hospitaler, offentlige transportselskaber og energileverandører)
- private forskningsinstitutioner
- forsknings- og innovationsinfrastrukturer og avancerede pilotfaciliteter
- standardiseringsorganer.

De vejledende principper nedenfor er formuleret således, at de finder anvendelse på alle eller de fleste af ovennævnte kategorier. Gennemførelsen af principperne skal imidlertid tilpasses målaktørerne ved hjælp af adfærdskodekser, der skal udarbejdes i samarbejde med interessenterne. En adfærdskodeks kan være tematisk (f.eks. om intellektuelle aktiver, eller om samarbejde mellem den akademiske verden og erhvervslivet eller den offentlige sektor) eller mere rettet mod en eller flere af ovennævnte aktører (f.eks. fagfolk inden for vidensoverførsel eller virksomheder af en vis størrelse). Adfærdskodekserne vil drage fordel af udvekslinger med Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

VEJLEDENDE PRINCIPPER

Disse vejledende principper vil ikke være bindende. Dette betyder, at anvendelsen af de vejledende principper bør være i overensstemmelse med international og national lovgivning samt EU-retten (herunder statsstøttereglerne), og de bør tages i betragtning ved indarbejdelsen af vidensudnyttelse i EU's retlige ramme. Alle de vejledende principper skal anvendes med henblik på den bredest mulige samfundsmæssige nytte[48], herunder bidrag til et bæredygtigt samfund i overensstemmelse med EU's retningslinjer for imødegåelse af udenlandsk indblanding i forskning og innovation[49].

Vidensudnyttelse er en kompleks proces, der kræver betydelige ressourcer for at sikre, at den nødvendige vifte af færdigheder og skalerbar kapacitet udvikles og vedligeholdes i EU. Der bør fortsat investeres mere i udviklingen af formidlere og facilitatorer af vidensoverførsel, der kan bygge bro mellem de relevante forsknings- og innovationsaktører. Det er især vigtigt at tilskynde SMV'er til innovation gennem stærke universitetsbaserede regionale innovationsøkosystemer, tilskynde til proaktivitet i nystartede virksomheder, vækstvirksomheder og virksomheder af alle størrelser og at overbevise industrielle partnere om at være åbne over for risici.

Medlemsstaterne, de politiske beslutningstagere og andre relevante aktører bør gøre følgende på følgende områder:

Vidensudnyttelse inden for forsknings- og innovationspolitik

- Sikre, at de nationale støttestrukturer er klar til at hjælpe organisationer med at blive opmærksomme på omfanget af denne henstilling om vidensudnyttelse, vurdere dens konsekvenser for dem, mobilisere finansielle og ikkefinansielle ressourcer til at føre den ud i livet og udvikle de nødvendige strategier og praksisser til at gennemføre og udbrede den.
- Sikre, at politikker og praksis for værdiskabelse defineres, gennemføres og udbredes på organisationsniveau.
- Sikre, at statsfinansierede FoI-aktiviteter tager hensyn til den bredest mulige samfundsmæssige nytte og udnyttelse af de intellektuelle aktiver, der genereres af FoI-aktiviteter, og inddrager alle økosystemaktører i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.
- Styrke strukturer, processer og praksis for anvendelse af forskningsresultater og videnskabelig viden i politikudformning og -gennemførelse og i udvikling og revision af standarder.
- Fremme lighed, mangfoldighed og inklusion i forbindelse med vidensudnyttelsen, dens mål og de involverede personer, f.eks. gennem forskerhold og FoI-emner, som afspejler forskellige samfundsgruppers perspektiver, adfærd og behov.

Færdigheder og kapacitet

---

48 Hvor det er muligt og afhængigt af konteksten, bør vidensudnyttelsen tage hensyn til behovene og fordelene for samfundet ud over sædvanlige profitmål. Et eksempel herpå er socialt ansvarlig licensudstedelse til intellektuelle aktiver, der sikrer, at prisfastsættelsen af de endelige produkter og tjenesteydelser ikke underminerer tilgængeligheden.

49 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, "Tackling R&I foreign interference : staff working document", 2022.

- Fremme og støtte udviklingen af de færdigheder og kapaciteter, der er nødvendige for at udvikle og praktisere videnudnyttelse med inddragelse af alle interessenter, f.eks. studerende, forskere, opfindere, professionelle formidlere, teknologibrugere og politiske beslutningstagere.
- Sikre mobilitetsordninger mellem den akademiske verden, erhvervslivet og den offentlige sektor for at fremme kompetenceudvikling, praksisdeling og gunstigt samspil mellem aktører, der udnytter viden på nationalt plan og EU-plan.
- Sikre, at den implicitte viden hos dem, der genererer de intellektuelle aktiver, der skal udnyttes, udnyttes fuldt ud i processen. Derfor er det vigtigt at fremme deltagelsesbaserede tilgange, der gør det muligt at inddrage talent, færdigheder og implicit viden både i innovationen og i udnyttelsen.
- Opfordre til og lette tværfagligt samarbejde og fælles kreative tilgange, der rækker ud over de teknologiske områder til fagområder som samfundsvidenskab, humaniora og kunst.

Incitamenter

- Udvikle et relevant og retfærdigt system af incitamenter og sikre, at alle aktører i FoI-økosystemet kan nyde godt af disse incitamenter, navnlig forskere, innovatorer, studerende og ansatte på universiteter og offentlige forskningsinstitutioner, så de kan lære, anvende og praktisere videnudnyttelse samt tiltrække og fastholde talenter.
- Træffe foranstaltninger, så SMV'er, civilsamfundet, borgere, slutbrugere og offentlige myndigheder kan engagere sig i fælles eksperimenteren og skabelse af værdiforøgende innovation og derved forbedre adgangen til viden, anvendelsen af viden og tilegnelsen af færdigheder.

Forvaltning af intellektuelle aktiver

- Sikre, at politikker og praksis for forvaltning af intellektuelle aktiver defineres, gennemføres og udbredes i alle organisationer, der er involveret i videnudnyttelse.
- Øge bevidstheden blandt universiteter, forskningsinstitutioner, offentlige myndigheder og virksomheder om betydningen af at forvalte intellektuelle aktiver i et internationalt miljø.
- Sikre, at intellektuelle aktiver, der udvikles ved offentligt finansierede FoI-aktiviteter i EU, forvaltes og kontrolleres på en sådan måde, at de socioøkonomiske fordele, herunder bidraget til bæredygtighed for EU som helhed, tilgodeses og maksimeres.
- Øge bevidstheden om og udbredelsen af praksis og værktøjer til forvaltning af intellektuelle aktiver i åben videnskab for at gøre det lettere at anvende resultater og data til innovation.
- Sikre, at intellektuelle aktiver i åbne innovationsprocesser forvaltes effektivt, f.eks. ved at hjælpe med aktiv opbygning af porteføljer og støtte platforme, der forbinder udbud og efterspørgsel efter intellektuelle aktiver for at maksimere værdiskabelsen for alle involverede parter.

Relevans i offentlige finansieringsordninger

- Sikre, at offentlig finansiering af FoI tager hensyn til og styrker anvendelsen af principperne for vidensudnyttelse i den forskning, der skal finansieres.
- Overveje specifikke finansieringsordninger som supplement til forskningsfinansieringen for at sikre, at der tilskyndes til nyttiggørelse på et tidligt tidspunkt i forskningen, og at der vejledes om supplerende finansieringsmuligheder med sigte på vidensudnyttelse.

Peerlæring

- Fremme og støtte processer og praksisser for peerlæring, både nationalt og tværnationalt, med henblik på at udbrede og tilskynde til udveksling af bedste praksis[50], casestudier, rollemodeller, indhøstede erfaringer og udvikling af fælles specifikationer for vidensudnyttelse.
- Benchmarke organisationer, økosystemer og initiativer, der er succesfulde inden for vidensudnyttelse, med henblik på at udvikle og fremme fælles koncepter, modeller og incitamenter, der kan tjene som rettesnor for vurdering og gennemførelse af vidensudnyttelsesprocesser. Der bør også trækkes på ekspertise, netværk og erfaringer fra relevante organisationer såsom Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret, Den Europæiske Patentmyndighed, Enterprise Europe-netværket, EIT og dets videns- og innovationsfællesskaber og andre internationale, europæiske eller nationale organisationer.
- Tilskynde universiteter og offentlige forskningsinstitutioner til at samle deres ressourcer, ekspertise, data og infrastruktur på tværs af fagområder, lande og regioner for at fremme peerlæringspraksis.

Indikatorer

- Sikre, at et tilstrækkeligt antal indikatorer for vidensudnyttelse afspejler og dækker input, adfærd og output i nyttiggørelsesprocessen, herunder alle kanaler og veje til udnyttelse af viden. Relevante kvantitative og kvalitative størrelser skal anvendes til at definere indikatorerne.
- Fremme samarbejdet om at vedtage fælles definitioner, parametre og indikatorer, der skal bidrage til at forbedre EU's vidensudnyttelsesresultater under hensyntagen til de kontekstuelle forskelle mellem medlemsstaterne, mellem forskellige aktører og i forskellige sektorer.
- Støtte og tilbyde incitamenter til organisationer, der praktiserer vidensudnyttelse, og opfordre dem til at indsamle, dele og anvende måleparametre, der forbedrer læring og vidensudnyttelse for aktører i EU.

Overvågning og evaluering

- Sikre, at den overvågnings- og evalueringspraksis, der anvendes til at vurdere og evaluere vidensudnyttelse, er tværgående, tager hensyn til eksisterende rammer og tager hensyn til alle slags fordele for forskellige interessenter og til en bred vifte af konsekvenser, herunder bidrag til bæredygtighed.

---

50 Eksempler på bedste praksis kan findes på Europa-Kommissionens platform for vidensudnyttelse, som altid er åben for indsendelse af nye eksempler på bedste praksis.

- Udvikle yderligere værktøjer til overvågning og evaluering af vidensudnyttelse for at måle fremskridt og modenhed i forbindelse med intellektuelle aktiver og innovationsbestræbelser i løbet af vidensudnyttelsesprocessen. Disse værktøjer bør omfatte både værdiskabelse og denne værdis bidrag til omstillingen til et bæredygtigt samfund. Når værktøjerne er blevet udviklet, støttes anvendelsen af denne model og der udvikles synergier med andre relevante EFR-politiske tiltag.

Kommissionens henstilling af 10. april 2008 om forvaltning af intellektuel ejendom ved vidensoverførsel og om en kodeks for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner ophæves.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand